

Baggrund og status vedr. Museum Vestfyn og Vestfyns Hjemstavngård

I forbindelse med spørgsmålet om Vestfyns Hjemstavngårds fremtid er der blevet udtrykt ønske om baggrund og status for processen. Det følgende er en meget kort opridsning af historikken.

I 1930 blev Landmålergården købt af Vestfyns Hjemstavnsforening med henblik på oprettelsen af en hjemstavngård efter svensk forbillede. Den åbnede 1931. I 1960 blev gården til et statsanerkendt museum.

- I 1957 oprettedes Willemoesgårdens Mindestuer i Willemoesgården i Assens. Den blev ligeledes i 1960 til et statsanerkendt museum.
- I de følgende år steg kravene til museerne. Især kravet om en heltidsansat faguddannet leder var en økonomisk udfordring.
I år 2000 blev det derfor besluttet at slå de to statsanerkendte museer, Vestfyns Hjemstavngård i Glamsbjerg og Willemoesgårdens Mindestuer i Assens sammen med Mands Samling, Toldbodhus og Ernsts Samlinger (alle i Assens) til ét nyt museum, Museerne på Vestfyn. På denne måde kunne den nye institution få økonomi til en fuldtidsansat leder, hvor de to museer hver for sig kun havde haft deltidsansat ledelse.
- I årene efter 2000 var der med mellemrum diskussioner om de økonomiske rammer for institutionen drift, og ledelsen påpegede flere gange, at museets økonomi ikke rakte til en tilfredsstillende opgavevaretagelse på alle museumslovens områder.
- I 2011 blev museet kvalitetsvurderet af museernes tilsynsmyndighed, Kulturstyrelsen (dengang Kulturarvsstyrelsen). Rapporten var meget kritisk og påpegede en række områder, hvor museet ikke levede op til sine forpligtelser. Blandt andet gik en alt for stor del af museets kræfter på drift og vedligeholdelse af museets bygninger, så der ikke blev plads til andre sider af museumsarbejdet. Det var en betingelse for museets fortsatte status som statsanerkendt museum, at der blev rettet op på disse forhold inden for en meget kort periode.
- Nogle af hovedpunkterne i denne plan var en fokusering af museets faglige profil, en nedbringelse af museets bygningsmasse, en grundig gennemgang af museets samlinger og, ikke mindst, en tidssvarende formidling.
Der blev derfor i 2012 vedtaget en arbejdsplan for denne omstrukturering.
Museerne på Vestfyn tog ved årsskiftet 2012/3 navneforandring til Museum Vestfyn.
- I januar 2013 var Styrelsen på et opfølgende besøg, og konstaterede, at der i høj grad manglede fremdrift på væsentlige områder.
I 2013 ændredes museets vedtægter, og der indsattes en overgangsbestyrelse med funktionsperiode indtil udgangen af 2015, som skulle sikre gennemførelsen af Kulturstyrelsens anbefalinger. Med udgangen af december 2013 fratrådte museets hidtidige leder, og ny leder tiltrådte 1. april 2014.
- For at skaffe tid og rum til at realisere anbefalingerne, lukkede museets bestyrelse de fleste af museets udstillinger i marts 2014.

- Sideløbende har museet vedtaget en strategi- og handlingsplan "Historien er Overalt" som en opfølgning og videreudvikling af planen fra 2012.
Som et led i museets refokusering og reduktionen af bygningsmassen er det i strategien forudsat, at der skal ske ændringer med hensyn til Vestfyns Hjemstavnsgård.
I museets strategi er det formuleret sådan: "I kraft af museets nye fokus er Hjemstavnsgården ikke en central ressource for museet. Der skal derfor - med respekt for stedets egen historie og kultur - arbejdes aktivt for at den bringes til at fungere uden for museets regi."
Museet anser stadig gården for et vigtigt element i den danske kulturarv - det er årsagen til fredningen - men gården er ikke længere central for Museum Vestfyn.
- Som en konsekvens af at der ikke længere skal drives museum fra gården, har Museum Vestfyn, som det er fastlagt i §5 i skødet dateret 11. maj 2001, tilbudt Vestfyns Hjemstavnsforening tilbageskødnings af Vestfyns Hjemstavnsgård i et brev dateret 27/4-2015.
Af hensyn til museets videre drift understregede museet, at en afklaring i indeværende år er nødvendig. Derfor var Hjemstavnsforeningen blevet bedt om at svare inden museets bestyrelsesmøde 26/5-2015
- Museet har modtaget svar i en e-mail med et brev dateret 22. maj 2015, efterfølgende modtaget på museet pr. post 27. maj 2015.
- I mellemtiden havde der være afholdt et møde 20. maj vedr. den fremtidige drift af Vestfyns Hjemstavnsgård. Mødet blev holdt på Assens Rådhus, mellem Vestfyns Hjemstavnsforenings arbejdsgruppe og to repræsentanter for Assens byråd: Borgmester Søren Steen Andersen og Kulturudvalgsformand Ena Nørgård. Museumschef Johan Møhlenfeldt Jensen var tilforordnet og referent. På mødet ønskede arbejdsgruppen et fast tilskud til den fortsatte drift af Hjemstavnsgården, for at kunne overtage den.
- I det ovennævnte svar opridser Hjemstavnsforeningen de vanskeligheder, den ser for deres fremtidige drift af VHG. Disse vanskeligheder mener hjemstavnsforeningen først kan afklares i forbindelse med Assens Kommunes budget for 2016. Hjemstavnsforeningen ønskede derfor ikke at tage stilling på det foreliggende grundlag.
- Museum Vestfyns behandlede svaret på bestyrelsesmødet 26. maj, og var enige om, at sagen efter deres mening ikke kunne tåle denne forsinkelse.
Som nævnt er Museum Vestfyn i den situation, at betingelsen for at museet fortsat kan fastholde sin status som statsanerkendt museum er, at museet lever op til de anbefalinger, der var resultatet af kvalitetsvurderingen.
Kulturstyrelsen deltog på bestyrelsesmødet 26. maj for at sikre, at den nødvendige fremdrift i processen er tilstede, og ønskede efter mødet, at museet inden 1. juli udarbejdede en revideret plan for færdiggørelsen af forandringsprocesserne inden 1. december 2015.
- Overgangsbestyrelsen er fast besluttet på at sikre gennemførelsen af planerne, og anser det derfor for nødvendigt, at sagen om en eventuel tilbageskødnings af VHG ikke forsinkes.
Museet har derfor med brev dateret 2.juni bedt Vestfyns Hjemstavnsforening tage endelig stilling til, hvorvidt de ønsker tilbageskødnings, inden 14 dage fra modtagelsen af brevet.

Der står sagen om selve Hjemstavnsgården i øjeblikket.

- I øvrigt er museet, helt uafhængigt af spørgsmålet om tilbageskødning, i gang med gennemførelsen af en anden af Kulturstyrelsens anbefalinger, samlingsgennemgangen, på Hjemstavnsgården og i magasinet i Dærup. Der er derfor stor aktivitet begge steder i øjeblikket. Dette kan have givet anledning til forvirring.
- Der har også været rejst spørgsmål om nogle "blå genstande" på Hjemstavnsgården, som museet skulle have "stjålet". Der er tale om privatejede genstande, blåmaljeret køkkentøj, der har været placeret i "kaffestuen" som lån til dekoration. Ejerne ønskede genstandene tilbage, hvilket museet naturligvis er behjælpelige med.